

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

7 юли 2022 година*

„Преюдициално запитване — Социална политика — Член 153 ДФЕС — Закрила на работниците — Директива 2003/88/ЕО — Организация на работното време — По-малка добавка за нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна, от добавката за нощния труд, положен извън редовната работна смяна — Равно третиране — Член 20 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Прилагане на правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата на основните права“

По съединени дела C-257/21 и C-258/21

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Bundesarbeitsgericht (Федерален съд по трудови спорове, Германия) с актове от 9 декември 2020 г., постъпили в Съда на 22 април 2021 г., в рамките на производство по дела

Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH

срещу

L.B. (C-257/21),

R.G. (C-258/21),

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: J. Passer, председател на състава, F. Biltgen и M. L. Arastey Sahún (докладчик),
съдии,

генерален адвокат: A. Rantos,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH, от C. Böttger, Rechtsanwalt,
- за L.B. и R.G., от R. Buschmann и A. Kapeller, Prozessbevollmächtigte,

* Език на производството: немски.

– за Европейската комисия, от В.-R. Killmann и D. Recchia, в качеството на представители, предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 299, 2003 г., стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 3), както и на член 20 и член 51, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на спорове между Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH (наричано по-нататък „Coca-Cola“) и L.V. (дело C-257/21) и R.G. (дело C-258/21) (наричани по-нататък общо „заинтересованите лица“) относно дължимата съгласно колективен трудов договор добавка за нощен труд.

Правна уредба

Международното право

- 3 Член 3, параграф 1 от Конвенцията (№ 171) за нощния труд от 1990 г. на Международната организация на труда (МОТ) (наричана по-нататък „Конвенцията на МОТ за нощния труд“) гласи:

„Специалните мерки, налагани от естеството на нощния труд, които включват най-малко посочените в членове 4—10 по-долу мерки, трябва да се вземат в полза на работниците, които полагат нощен труд, за да се защити здравето им, да се улесни изпълнението на техните семейни и социални задължения, да им се осигурят възможности за кариерно развитие и да им се предоставят подходящи компенсации. Такива мерки трябва да се вземат и във връзка с безопасността и на закрилата на майчинството в полза на всички, които полагат нощен труд“.

- 4 Член 8 от тази конвенция предвижда:

„Компенсациите за полагащите нощен труд работници под формата на продължителност на работното време, заплащане или сходни придобивки трябва да са съобразени с естеството на нощния труд“.

Правото на Съюза

- 5 Директива 2003/94 е приета на основание член 137, параграф 2 ЕО, понастоящем член 153, параграф 2 ДФЕС.

6 Съображения 1, 2 и 4—6 от тази директива гласят:

„(1) Директива 93/104/ЕО на Съвета от 23 ноември 1993 г. относно някои аспекти на организацията на работното време [(ОВ L 307, 1993 г., стр. 18)], с която се определят минимални изисквания за безопасност и здраве при организацията на работното време по отношение на продължителността на междудневната почивка, почивката в работно време, междуседмичната почивка, максималната продължителност на седмично работно време, годишния отпуск и аспектите на нощния труд, работата на смени и режимите на работа, е претърпяла значителни изменения. С оглед на по-голяма яснота е необходимо кодифициране на въпросните разпоредби.

(2) Член 137 [ЕО] предвижда, че [Европейската общност] трябва да подкрепя и допълва дейностите на държавите членки за подобряване на работната среда за опазване на здравето и безопасността на работниците. Приетите директиви въз основа на този член следва да избягват налагането на административни, финансови или правни ограничения, които биха възпрепятствали създаването и развитието на малки и средни предприятия.

[...]

(4) Подобряването на безопасността, хигиената и здравето на работниците при работа е цел, която не следва да бъде подчинена само на икономически съображения.

(5) Всички работници трябва да ползват почивка с достатъчна продължителност. Понятието „почивка“ трябва да се изразява в единици за време, т.е. в дни, часове и/или части от тях. Работниците в Общността трябва да ползват [между]дневни, [между]седмични и годишни почивки с минимална продължителност и почивки по време на работа с достатъчна продължителност. В този смисъл е необходимо да се постави и ограничение на максималната продължителност на седмичното работно време.

(6) Следва да се отчитат принципите на [МОТ] за организацията на работното време, включително онези, които се отнасят за нощния труд“.

7 Член 1 от посочената директива, озаглавен „Предмет и приложно поле“, предвижда в параграф 1:

„Настоящата директива определя минималните изисквания за безопасност и здраве при организацията на работното време“.

8 Член 7 от същата директива гласи:

„1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всеки работник има право на платен годишен отпуск от най-малко четири седмици в съответствие с условията за придобиване на право и предоставяне на такъв отпуск, предвидени от националното законодателство и/или практика.

2. Минималният период за платен годишен отпуск не може да се замества с финансово обезщетение, освен при прекратяване на трудовото правоотношение“.

9 Член 8 от Директива 2003/88, озаглавен „Продължителност на нощния труд“, гласи:

„Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че:

- а) нормалната продължителност на работното време на работниците, които полагат нощен труд, не надвишав[а] средно осем часа за всеки 24-часов период;
- б) работниците, които полагат нощен труд и чиято работа е свързана с особени рискове или физическо или умствено натоварване, не работят повече от осем часа за всеки период от 24 часа, през който полагат нощен труд.

По смисъла на буква б), работата, която предполага особени рискове или физическо или умствено натоварване се определя от националното законодателство и/или практика, или от колективни трудови договори или споразумения между социалните партньори, като се отчитат специфичното въздействие и рисковете на нощния труд“.

10 Съгласно член 9 от тази директива, озаглавен „Оценка на здравословното състояние и прехвърляне на работници, които полагат нощен труд на дневна работа“:

„1. „Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че:

- а) работниците, които полагат нощен труд, имат право на безплатна здравна оценка преди назначаването им и редовно след това;
- б) работниците, които полагат нощен труд, и които имат здравословни проблеми, за които е признато, че се дължат на факта, че те полагат нощен труд, по възможност се прехвърлят на подходяща за тях дневна работа.

2. При безплатната оценка на здравословното състояние, посочена в параграф 1, буква а), трябва да спазва лекарската тайна.

3. Безплатната оценка на здравословното състояние, посочена в параграф 1, буква а), може да се провежда в рамките на националната система за здравеопазване“.

11 Член 10 от посочената директива, озаглавен „Гаранции при полагането на нощен труд“, предвижда:

„Държавите членки могат да подчинят работата на определени категории работници, които полагат нощен труд, на определени гаранции при условията, определени от националното законодателство и/или практика, в случай на работници, които излагат на риск безопасността или здравето си, който е свързан с полагането на нощен труд“.

12 Член 11 от същата директива, озаглавен „Уведомяване за редовно използване на работници, които полагат нощен труд“, гласи:

„Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че работодател, който редовно използва работници, които полагат нощен труд, предоставя тази информация на вниманието на компетентните органи, ако те изискват това“.

- 13 Член 12 от Директива 2003/88, озаглавен „Защита на безопасността и здравето“, гласи:
- „Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че:
- а) работниците, които полагат нощен труд и работниците на смени се ползват с подходяща за естеството на работата им защита на безопасността и здравето;
 - б) съответните служби или средства за защита и профилактика във връзка с безопасността и здравето на работниците, които полагат нощен труд и работниците на смени, са равностойни на тези, които се прилагат за другите работници и са на разположение по всяко време“.
- 14 Съгласно член 13 от тази директива, озаглавен „Режим на работа“:
- „Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че работодател, който възнамерява да организира работата по определен режим, спазва общия принцип за адаптиране на работата към работника, по-специално с оглед облекчаване на монотонната работа и предварително нормираната работа, в зависимост от вида дейност, както и от изискванията за безопасност и опазване на здравето, особено по отношение на почивките през работно време“.

Германското право

- 15 Член 3 от Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Основен закон на Федерална република Германия) от 23 май 1949 г. (BGBl 1949 I, стр. 1), в редакцията му, приложима към споровете в главното производство, гласи:
- „(1) Всички хора са равни пред закона.
- (2) Мъжете и жените имат равни права. Държавата насърчава действителното реализиране на равните права на мъжете и жените и предприема действия за премахване на съществуващото неравностойно положение.
- (3) Никой не трябва да бъде дискриминиран или привилегирован въз основа на своя пол, произход, раса, език, националност и принадлежност, вероизповедание, религиозни или политически убеждения. Никой не трябва да бъде дискриминиран въз основа на увреждане“.
- 16 Член 7 от Manteltarifvertrag zwischen dem Verband der Erfrischungsgetränke-Industrie Berlin und Region Ost eV und der Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten Hauptverwaltung (Рамков колективен трудов договор между Сдружение на предприятията в промишлеността за производство на освежителни напитки в Берлин и Източен регион и синдикат „Заведения за хранене и развлечения“) от 24 март 1998 г. (наричан по-нататък „MTV“) предвижда в параграфи 1 и 3, отнасящи се до „Добавките за нощен труд и труд, положен в неделните и празничните дни“:
- „1. За труда, положен през нощта, неделните и празничните дни, се заплащат следните добавки:
- За всеки час извънреден труд над 41 часа седмично 25 %

За всеки час извънреден нощен труд над 41 часа седмично 50 %

За нощен труд, положен в рамките на редовната работна смяна от 1998 г. 17,5 %

За нощен труд, положен в рамките на редовната работна смяна от 1999 г. 20 %

За нощен труд, положен извън редовната работна смяна от 1998 г. 40 %

За нощен труд, положен извън редовната работна смяна от 1999 г. 50 %

[...]

3. Добавките се изчисляват въз основа на общото възнаграждение, предвидено в колективния трудов договор“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

- 17 Заинтересованите лица полагат нощен труд на смени за Coca-Cola — предприятие, произвеждащо напитките, което е сключило колективен трудов договор с Nahrung-Genuss-Gaststätten (синдикат „Заведения за хранене и развлечения“), съгласно който е обвързано от разпоредбите на MTV.
- 18 В периода от декември 2018 г. до юни 2019 г. L.V. полага нощен труд в рамките на редовната си работна смяна по смисъла на MTV, за който получава добавка към възнаграждението в размер на 20 % на час.
- 19 През декември 2018 г. и януари 2019 г., както и в периода от март до юли 2019 г., R.G. полага нощен труд в рамките на редовната си работна смяна по смисъла на MTV, за който получава добавка към възнаграждението в размер на 25 % на час.
- 20 Тъй като считат, че като предвижда по-голяма добавка за нощен труд, положен извън редовната работна смяна, от добавката за нощен труд, положен в рамките на редовната работна смяна, MTV установява различно третиране, което противоречи на принципа на равно третиране по смисъла на член 3 от Основния закон на Федерална република Германия, както и на член 20 от Хартата, всяко от заинтересованите лица предявява иск пред Arbeitsgericht (Съд по трудови спорове, Германия), под чиято юрисдикция попадат в този случай, за заплащане за съответните периоди на сума, съответстваща на разликата между полученото от тях възнаграждение и възнаграждението, дължимо съгласно предвидените в MTV проценти добавка за нощен труд, положен извън редовната работна смяна. В това отношение те поддържат, че лицата, които редовно полагат нощен труд, са изложени на значително по-големи рискове за здравето и смущения в социалната им среда от тези, които полагат нощен труд само от време на време.
- 21 За разлика от това, Coca-Cola счита, че полагането на нощен труд извън редовната работна смяна е много по-рядко в сравнение с полагането на нощен труд в рамките на редовната работна смяна и че по-голямата добавка за нощния труд, положен извън редовната работна смяна, е обоснована по-специално от факта, че този труд обикновено е извънреден труд. Освен това нощният труд, положен в рамките на редовната работна смяна, давал право на допълнителни предимства, свързани по-специално с отпуските. По-голямата добавка за

нощен труд, положен извън редовната работна смяна, имала за цел не само да компенсира неудобствата, свързани с този вид труд, но и да възпрепятства работодателя да прибегва до него, като се намесва спонтанно в свободното време и в социалния живот на неговите работници.

- 22 Тъй като подадените от заинтересованите лица искове са отхвърлени от Arbeitsgericht (Съд по трудови спорове), те обжалват решенията на тази юрисдикция пред Landesarbeitsgericht Berlin-Brandenburg (Областен съд по трудови спорове Берлин-Бранденбург, Германия), който уважава правата им за част от разглежданите периоди, но за останалата част приема, че те са преклудирани.
- 23 Coca-Cola подава ревизионна жалба срещу тези решения пред запитващата юрисдикция — Bundesarbeitsgericht (Федерален съд по трудови дела, Германия).
- 24 Тази юрисдикция иска да се установи, ако се приеме, че Хартата е приложима в случая, дали разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда добавка за нощен труд, е съвместима с Хартата, и по-специално дали разликата в третирането между нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна, и нощния труд, положен извън редовната работна смяна, която произтича от член 7, параграф 1 от МТV, е в съответствие с член 20 от Хартата.
- 25 При тези обстоятелства Bundesarbeitsgericht (Федерален съд по трудови спорове) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси, формулирани по еднакъв начин по дела C-257/21 и C-258/21:

„1) Свързана ли е с прилагане на [Директива 2003/88] по смисъла на член 51, параграф 1, първо изречение от [Хартата] разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда компенсиране на нощния труд, положен извън редовната работна смяна, в по-висок размер, отколкото на нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:

Съвместима ли е с член 20 от [Хартата] разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда по-високо компенсиране на нощния труд, който не се полага в рамките на редовната работна смяна, отколкото на нощния труд, полаган в рамките на редовната работна смяна, ако по този начин следва да се компенсират, освен вредните въздействия върху здравето вследствие на нощния труд, и затрудненията, дължащи се на по-лошото планиране на нощния труд, който не се полага в рамките на редовната работна смяна?“.

По съединяването на дела C-257/21 и C-258/21

- 26 С акт от 26 май 2021 г. председателят на Съда съединява дела C-257/21 и C-258/21 за целите на писмената и устната фаза на производство и на съдебното решение.

По исканията за откриване на устната фаза на производството

- 27 С писма, подадени в секретариата на Съда на 10 март и 13 юни 2022 г., заинтересованите страни искат откриване на устната фаза на производството, като изразяват несъгласието си, от една страна, с решението делата да бъдат разгледани без представяне на заключение от генералния адвокат, и от друга страна, със становището на Европейската комисия.
- 28 В това отношение следва да се отбележи, че на основание член 76, параграф 2 от своя процедурен правилник по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат Съдът реши да не провежда съдебно заседание за изслушване на устните състезания, тъй като въз основа на представените в писмената фаза на производството становища счете, че разполага с достатъчно данни, за да се произнесе по настоящите дела.
- 29 Освен това следва да се припомни, че съгласно член 83 от Процедурния правилник във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат Съдът може да постанови започване или възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз.
- 30 В случая, след като изслуша генералния адвокат, Съдът счете, че разполага с всички необходими данни, за да отговори на поставените от запитващата юрисдикция въпроси.
- 31 Ето защо трябва да се отхвърлят исканията на заинтересованите лица за откриване на устната фаза на производството.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 32 Комисията поддържа, че преюдициалните запитвания са недопустими, тъй като запитващата юрисдикция не доказала, че тълкуването на Директива 2003/88 е необходимо, за да може да се произнесе по споровете в главните производства, тъй като поставените въпроси се отнасят единствено до тълкуването на Хартата. Доколкото обаче тези спорове не попадали в приложното поле на Директива 2003/88, не се поставял въпросът за тълкуването на Хартата.
- 33 В това отношение следва да се припомни, че предвиденото в член 267 ДФЕС преюдициално производство създава тясно сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, основано на разпределение на функциите помежду им, и съставлява способ, посредством който Съдът предоставя насоките за тълкуване на правото на Съюза, необходими на националните юрисдикции за решаване на споровете, с които са сезирани (вж. в този смисъл решение от 23 ноември 2021 г., IS (Незаконосъобразност на акта за преюдициално запитване), C-564/19, EU:C:2021:949, т. 59 и цитираната съдебна практика).

- 34 Съгласно постоянната практика на Съда само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 23 ноември 2021 г., IS (Незаконосъобразност на акта за преюдициално запитване), C-564/19, EU:C:2021:949, т. 60 и цитираната съдебна практика).
- 35 От това следва, че въпросите, които се отнасят до правото на Съюза, по презумпция са релевантни. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 23 ноември 2021 г., IS (Незаконосъобразност на акта за преюдициално запитване), C-564/19, EU:C:2021:949, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 36 В случая трябва да се констатира, че от преюдициалните запитвания и от формулировката на поставените въпроси става ясно, че тълкуването на Директива 2003/88 е необходимо, за да се отговори на въпроса дали член 7, параграф 1 от МТV прилага тази директива по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 37 При това положение изтъкнатите от Комисията доводи, които имат отношение към тълкуването на Директива 2003/88 и които следователно се отнасят към разглеждането по същество на преюдициалните запитвания, не могат да оборят презумпцията за релевантност на поставените от запитващата юрисдикция въпроси (вж. по аналогия решение от 22 октомври 2020 г., Sportingbet и Internet Opportunity Entertainment, C-275/19, EU:C:2020:856, т. 36).
- 38 Следователно преюдициалните въпроси са допустими.

По първия въпрос

- 39 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда по-голяма добавка за нощния труд, положен извън редовната работна смяна, от добавката за нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна, прилага Директива 2003/88 по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 40 Съгласно член 51, параграф 1 от Хартата разпоредбите ѝ се отнасят до държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза, а според постоянната съдебна практика понятието „прилагане на правото на Съюза“ по смисъла на тази разпоредба предполага между правния акт на Съюза и разглежданата национална мярка да съществува връзка, надхвърляща сходството между разглежданите области или непрякото въздействие на едната от областите върху другата, като се имат предвид определените от Съда критерии за преценка (решение от 28 октомври 2021 г., Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, C-319/19, EU:C:2021:883, т. 44 и цитираната съдебна практика).

- 41 В този контекст Съдът приема по-специално че основните права на Съюза са неприложими по отношение на национална правна уредба, тъй като разпоредбите на Съюза в съответната област не възлагат каквото и да било конкретно задължение на държавите членки във връзка с разглежданото в главното производство положение. При това положение сам по себе си фактът, че дадена национална мярка попада в област, в която Съюзът има компетенции, не би могъл да я причисли към приложното поле на правото на Съюза и следователно да доведе до прилагане на Хартата (решение от 14 октомври 2021 г., INSS (Наследствена пенсия, произтичаща от фактическо съпружеско съжителство), C-244/20, непубликувано, EU:C:2021:854, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 42 Освен това от практиката на Съда следва също, че когато разпоредбите на правото на Съюза в съответната област не уреждат определен аспект и не възлагат никакво конкретно задължение на държавите членки във връзка с дадено положение, разпоредбата на колективен трудов договор, сключен между социалните партньори по отношение на този аспект, е извън приложното поле на Хартата и съответното положение не може да се преценява с оглед на разпоредбите ѝ (решение от 19 ноември 2019 г., TSN и АКТ, C-609/17 и C-610/17, EU:C:2019:981, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 43 При това положение следва да се провери дали Директива 2003/88 урежда добавката към възнаграждението на работниците за разглеждания в главното производство нощен труд и дали възлага конкретно задължение във връзка с такива положения.
- 44 В случая запитващата юрисдикция по същество счита, че член 7, параграф 1 от МТВ може да попадне в приложното поле, от една страна, на членове 8—13 от Директива 2003/88, и от друга страна, на член 3, параграф 1 и член 8 от Конвенцията на МОТ за нощния труд във връзка със съображение 6 от тази директива.
- 45 На първо място, следва да се посочи, че с изключение на особена хипотеза относно платения годишен отпуск по член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 тази директива урежда само някои аспекти на организацията на работното време с цел да се защитят безопасността и здравето на работниците, така че по принцип не се прилага спрямо възнаграждението на работниците (решения от 9 март 2021 г., Radiotelevizija Slovenija (Постоянно разположение в отдалечено място), C-344/19, EU:C:2021:182, т. 57 и от 9 март 2021 г., Stadt Offenbach am Main (Постоянно разположение на пожарникар), C-580/19, EU:C:2021:183, т. 56).
- 46 Всъщност както от член 137 ЕО, понастоящем член 153 ДФЕС, който представлява правното основание на Директива 2003/88, така и от самия текст на член 1, параграф 1 във връзка със съображения 1, 2, 4 и 5 от тази директива следва, че тя има за цел да определи минималните изисквания, предназначени да подобрят условията на живот и труд на работниците чрез сближаване на националните разпоредби, по-специално относно продължителността на работното време (вж. в този смисъл решение от 20 ноември 2018 г., Sindicatul Familia Constanța и др., C-147/17, EU:C:2018:926, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 47 Освен това съгласно член 153, параграф 5 ДФЕС разпоредбите на този член не се прилагат спрямо заплащането, правото на сдружаване, правото на стачка или правото да се налага локаут. Причината за съществуването на това изключение е, че определянето на равнището на възнагражденията е въпрос, който попада в обхвата на свободата на договаряне на социалните партньори на национално равнище, както и в компетентността на държавите

членки в тази област. При тези условия в действащото към момента право на Съюза се приема за целесъобразно определянето на равнището на възнагражденията да не се хармонизира по смисъла на член 136 ЕО и следващите (понастоящем член 151 ДФЕС и сл.) (решение от 15 април 2008 г., Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, т. 123 и цитираната съдебна практика).

- 48 Несъмнено членове 8—13 от Директива 2003/88 се отнасят до нощния труд. Тези членове обаче се отнасят само до продължителността и режима на нощния труд (съответно членове 8 и 13 от тази директива), защитата на здравето и безопасността на работниците, които полагат нощен труд (членове 9, 10 и 12 от посочената директива) и уведомяването на компетентните органи (член 11 от същата директива). Следователно посочените членове не уреждат възнаграждението за нощен труд на работниците и следователно не възлагат никакво конкретно задължение на държавите членки във връзка с разглежданите в главното производство положения.
- 49 На второ място, следва да се отбележи, че член 3, параграф 1 и член 8 от Конвенцията на МОТ за нощния труд във връзка със съображение 6 от Директива 2003/88 също не възлагат — съгласно правото на Съюза — конкретни задължения на държавите членки във връзка с добавката за нощен труд на работниците.
- 50 Несъмнено член 3, параграф 1 от Конвенцията на МОТ за нощния труд предвижда, че в полза на работниците трябва да се вземат специални мерки, налагани от естеството на нощния труд, включително предоставянето на подходящи компенсации, а член 8 от тази конвенция предвижда, че компенсациите за полагащите нощен труд работници под формата на продължителност на работното време, заплатата или сходни обезщетения, трябва да са съобразени с естеството на нощния труд.
- 51 Следва да се отбележи обаче, че тъй като Съюзът не е ратифицирал посочената конвенция, сама по себе си тя няма задължителна правна сила в правния ред на Съюза и че съображение 6 от Директива 2003/88 също не придава обвързващо действие на тази конвенция (вж. по аналогия решение от 3 септември 2015 г., Inuit Tapiriit Kanatami и др./Комисия, C-398/13 P, EU:C:2015:53, т. 64).
- 52 Ето защо разглежданата в главното производство добавка за нощен труд на работниците, предвидена в член 7, параграф 1 от МТВ, не попада в приложното поле на Директива 2003/88 и не може да се счита за прилагане на правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.
- 53 С оглед на гореизложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда по-голяма добавка за нощния труд, положен извън редовната работна смяна, от добавката за нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна, не прилага Директива 2003/88 по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата.

По втория въпрос

- 54 Предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноси

- 55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Разпоредба от колективен трудов договор, която предвижда по-голяма добавка за нощния труд, положен извън редовната работна смяна, от добавката за нощния труд, положен в рамките на редовната работна смяна, не прилага Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Подписи